

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА**

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи римського приватного права
Викладач (-і)	Олійник Оксана Степанівна, доц., к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	oksana.oliinyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</p> <p>https://kcp.pnu.edu.ua/oc-бакалавр/навчальні-дисципліни/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є приватно-правові відносини та особливості їх регулювання в період існування Римської держави, а також реципіювання норм римського приватного права у більш пізніх правових системах.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус особи в римському приватному праві. 2. Зобов'язальні правовідносини в римському приватному праві. <p>Римське приватне право є історично сформованою системою права, яка регулювала майнові та особисті немайнові відносини (цивільні відносини) у сфері приватного інтересу особи, та яка відіграла виключну роль у розвитку сучасної світової цивілістики. Навчальна дисципліна «Основи римського приватного права» закладає основи правової культури, юриспруденції загалом, а також дає знання про історію становлення та розвитку основоположних інститутів приватного права.</p> <p><u>Основними джерелами</u> навчальної дисципліни виступають Закони XII таблиць, окремі види законів Стародавнього Риму (постанови народних зборів, постанови сенату, імператорські конституції), праці римських юристів, Звід законів Юстиніана (Дигести, Кодекс, Інституції, Новели).</p> <p>Вивчення римського приватного права в умовах формування цілісної ефективної системи приватного права, рекодифікації окремих приватно-правових інститутів виступає основою базової підготовки студента-юриста, дає ті засоби і навички, які є необхідні для формування юридичного способу мислення, сприяє розумінню суті, техніки та логіки побудови сучасних нормативно-правових актів. Вивчаючи римське право, студент вчиться аналізувати норми права не тільки в статистиці, а й у динаміці історичного розвитку, що надає можливість всебічного оволодіння правовими знаннями та розвитку його професійної правосвідомості. Римське приватне право сприяє у підготовці фахівців, спроможних забезпечити повноцінну інтеграцію України у світове співтовариство.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» є формування у студентів цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади римської та сучасної цивілістики, засвоєння таких фундаментальних понять та категорій як</p>	

справедливість, розумність, добросовісність; засвоєння основ правового регулювання сімейних, речових, зобов'язальних, спадкових, процесуальних відносин в Стародавньому Римі, інших категорій та інститутів, які сьогодні в більшості своїй реципіювані в цивільному праві України, та уміння практичного застосування цих знань у діяльності юриста.

Основними цілями вивчення дисципліни «Основи римського приватного права» є набуття студентами знань та розуміння змісту основних положень та принципів римського приватного права; особливостей його формування та розвитку, аналіз основних джерел римського приватного права, формування у студентів правового світогляду та мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності. вільно оперувати юридичними поняттями

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати :

- ✓ понятійний апарат навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»;
- ✓ передумови виникнення, формування, розвитку римського приватного права;
- ✓ джерела римського приватного права;
- ✓ особливості правового становища різних категорій осіб в римському суспільстві, основи правового статусу юридичних осіб;
- ✓ способи захисту прав і законних інтересів учасників правовідносин в римському приватному праві;
- ✓ основні положення речового, зобов'язального, договірнього, спадкового права Стародавнього Риму;
- ✓ основні проблемні питання римського приватного права;
- ✓ особливості рецепції положень римського приватного права у цивільному праві України.

вміти :

- ✓ вільно оперувати юридичними поняттями, термінами римського приватного права;
- ✓ правильно тлумачити і застосовувати джерела римського приватного права, норми приватного права;
- ✓ аналізувати основні положення римського приватного права, визначати загальні та специфічні риси інститутів приватного права, віднаходити паралелі та відмінності з чинним цивільним правом України та правом інших країн;
- ✓ критично оцінювати категорії, принципи, інститути римського приватного права;
- ✓ визначати межі можливого використання набутих знань із римського приватного права у процесі сучасного правотворення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	4
самостійна робота	72

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	081 Право	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль I. Загальна частина.			
Правовий статус особи в римському приватному праві			
Тема № 1. Поняття римського приватного права та його значення в історії розвитку юриспруденції. Система римського приватного права	-	-	4
Тема № 2. Джерела римського приватного права	-	-	4
Тема № 3. Правове становище особи в Римській державі	2	2	2
Тема № 4. Шлюбно-сімейні правовідносини в римському приватному праві	-	-	6
Тема № 5. Здійснення та захист прав. Виникнення суду та його види. Судочинство у Стародавньому Римі	1	-	4
Тема № 6. Вчення про позов. Позовна давність	1	-	4
Тема № 7. Речове право Риму та його правова характеристика	1	-	4
Тема № 8. Загальна характеристика прав на чужі речі у Стародавньому Римі	1	-	4
Модуль II. Особлива частина. Зобов'язальні правовідносини в римському приватному праві			
Тема № 9. Загальні положення зобов'язального права	2	-	7
Тема № 10. Загальне вчення про договори	2	-	6
Тема 11. Правова характеристика окремих видів договорів	2	2	8
Тема 12. Загальні положення про позадоговірні зобов'язання. Квазіконтракти	-	-	6
Тема 13. Зобов'язання, що виникають із правопорушень (делікти). Квазіделікти	-	-	6
Тема 14. Спадкове право в Римській державі	2	-	7
ЗАГ.:		14	4
72			
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової домашньої контрольної роботи. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього студента за списком в навчальних журналах академічної групи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до виконання контрольної передбачені в Методичних вказівках для семінарських занять для студентів заочної форми навчання з		

	відповідної навчальної дисципліни, знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/oc-бакалавр/навчально-методичні-матеріали/заочна-форма-навчання/2-курс/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами письмових тестових завдань, експрес-опитувань за темами навчальної дисципліни (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять). *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://kcp.pnu.edu.ua/oc-бакалавр/навчально-методичні-матеріали/заочна-форма-навчання/2-курс/>*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Основи римського приватного права [Текст]: підручник / за заг. ред. Борисової В.І. та Баранової Л.М. Харків: Право, 2008. 224 с.

2. Институции Юстиниана / Ин-т всеобщ. истории Рос. акад. наук, Юрид. фак. Моск. гос. ун-та им. М. В. Ломоносова, Центр изучения рим. права; Пер. Д. Расснера; Под ред. Л. Л. Кофанова, В. А. Томсинова. М.: Зерцало, 1998. 400 с.

3. Калюжний Р.А. Римське приватне право: підр. для вищ. навч. закл. / Р.А. Калюжний, В.М. Вовк. К.: Атіка, 2012. 408 с.

4. Лубко І. Основи римського практичного права: практичний посібник / І. Лубко. – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2006. 92 с.

5. Макарчук В. С. Основи римського приватного права : навч. посіб. [вид. 2-ге, допов.]/ В. С. Макарчук. Х.: Право. 2015. 256 с.

6. Орач Є. М. Римське приватне право: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є. М. Орач, Б. Й. Тищик. К.: Ін Юре, 2012. 392 с.

7. Підпригора О.А. Римське право: Підручник / О.А. Підпригора, Є.О. Харитонов. К.: Юрінком-Інтер, 2009. 528 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Олійник О.С. Основи римського приватного права: Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів 2-го курсу заочної форми навчання (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ, 2018. 47 с.

2. Олійник О.С. Основи римського приватного права: Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів 2-го курсу заочної форми навчання (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ, 2018. 61 с.

<https://kcp.pnu.edu.ua/oc-бакалавр/навчально-методичні-матеріали/заочна-форма-навчання/2-курс/>

Викладач _____ доц. О.С. Олійник